

GROEIEN IS EEN DEUGD

Hoe wil je zijn?

OPDRACHTEN:

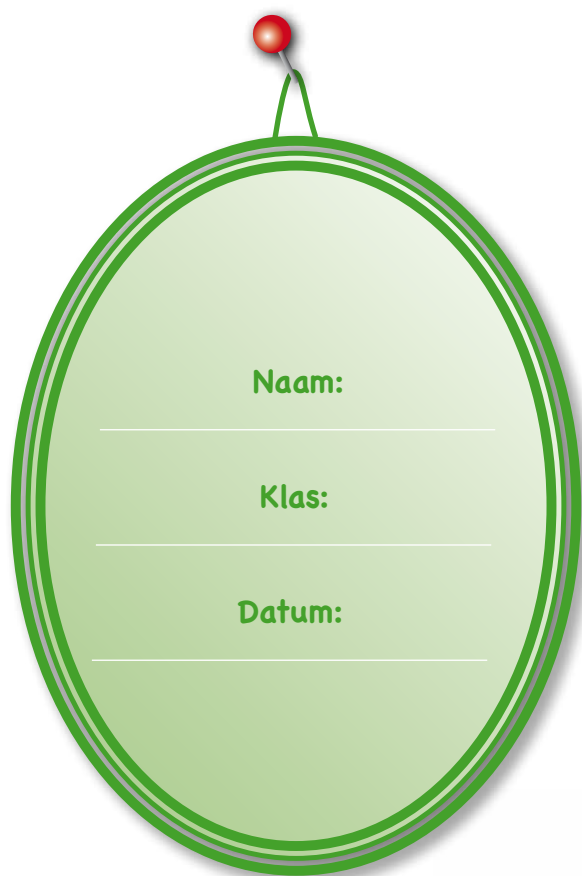
INDIVIDU

DUO

GROEP

KLAS

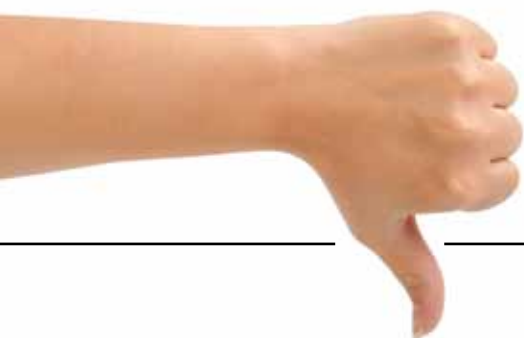
1. Hoe wil ik zijn?	3
2. Deugden	11
3. Opdracht	15
4. Presenteren	17

Naam:
_____

Klas:
_____

Datum:
_____

Inhoud

1. Hoe wil ik zijn?

“ Wees jezelf sprak ik tot iemand Maar hij kon niet: hij was niemand”

Dat is lekker gemakkelijk! Of ...? Juist extra moeilijk. Niemand zijn! Wel allemaal dingen doen, wel in de wereld zijn, op school zitten, sporten, uitgaan enzovoort. Meedoen in de groep, je gedrag aanpassen aan de mensen om je heen. Ja alles doen om er maar bij te horen. En dan toch het gevoel te hebben 'niemand' te zijn.

Maar ieder mens is bijzonder. Dus ook jij bent bijzonder!!! Dat bijzondere van jezelf

kun je ontwikkelen en dat kun je laten zien. Je hebt mooie eigenschappen.

Hier onder staat een verhaal van een man die veel heeft meegemaakt in zijn leven en nu ook andere mensen probeert te helpen. Misschien ken je hem wel. Ook zullen jullie een filmpje kijken over deze man.

Keith Bakker (Uit Wikipedia, de vrije encyclopedie)

Keith Bakker (New York, 24 november 1960) is een in Nederland werkzame Amerikaanse ervaringsdeskundige in verslavingen en problematische opvoedingen. Daarnaast is hij een tv-producer, programmamaker, presentator en ondernemer.

Keith Bakker groeide op in de Verenigde Staten (Connecticut) als zoon van een uit Nederland geïmmigreerde zakenman. Zijn vader was aan alcohol verslaafd en het gezinsleven was niet stabiel.

Bakker werkte in de jaren tachtig als opbouwmedewerker op de tour van veel grote artiesten, zoals Bruce Springsteen en Michael Jackson. In 1985 kwam Bakker als toerist naar Amsterdam. In deze stad nam hij voor het eerst heroïne. Dit was het begin van een periode van verslaving. Hij belandde in allerlei situaties waarvan hij eerder had gezegd dat het hem niet zou overkomen: onder bruggen slapen, toeristen geld aftroggelen, eten zoeken in vuilnisbakken. Ook liep hij een HIV-besmetting op bij het gebruik van een injectienaald. Bakker verklaart zijn vatbaarheid voor verslaving zelf vanuit genetische overdracht, hoewel hij ook denkt dat een deel ervan 'aangeleerd' is.

In 1989 kwam een werker van de christelijke organisatie Jeugd met een Opdracht in contact met hem. Bakker zag deze man aanvankelijk als een manier "om een broodje te krijgen" en liet hem zijn gang gaan. Ondanks het feit dat hij zich een 'project' van deze Amerikaan voelde, achtte hij diens geloof authentiek en na enige tijd kwam Bakker zelf ook tot geloof. Een aantal maanden later was hij tevens 'clean'. Daarna trouwde hij en werd manager in de muziekindustrie.

Terugval

In 1996 kreeg Bakker een terugval. De drugsgerelateerde problemen kwamen in verhevigde mate terug en hij kwam bij de Jellinek-kliniek en de GGD uit. Laatstgenoemde instantie bood hem een programma van heroïneverstrekking aan, aangezien Bakker in hun ogen alles al had geprobeerd en levenslang junk zou blijven.

wordt vervolgd volgende pagina

1. Hoe wil ik zijn?

In juli 1998 nam hij onder een brug een overdosis drugs. Als gevolg hiervan kreeg hij een hartaanval. Dit beschrijft hij als het ergste moment van zijn leven. Hij kwam in het ziekenhuis terecht en volgde een therapie. Op 1 augustus 1998 was hij weer clean en hij was vastbesloten om anderen met verslavingsproblematiek te gaan helpen.

Verslavingsklinieken

Dit resulteerde erin dat Bakker de afkickkliniek Smith & Jones startte in Nederland, onder meer uit onvrede met de bestaande afkickcentra. Met zijn werk verwierf hij internationale bekendheid. Zijn klinieken richten zich niet op straatjunks maar op "normale mensen met een baan" die aan een vorm van verslaving lijden: aan alcohol, drugs, videogames enz. Eén centrum bevindt zich in Amsterdam en richt zich op de afkickfase, het andere staat in Wassenaar en bereidt afgekickte cliënten voor op een terugkeer in de maatschappij.

Eind 2009 vertelde Keith Bakker in een interview met de NCRV dat zijn doel met Smith & Jones was bereikt: de twaalfstappenmethode die hij zelf heeft gevolgd in Schotland, introduceren in Nederland. Als gevolg hierop heeft hij besloten om Smith & Jones te sluiten.

Tegenwoordig ontwikkelt hij programma's voor tv-bedrijven. Eind 2008 kwam Bakker met een nieuw televisieprogramma: Family Matters, bij de NCRV. Hierbij ging hij met gezinnen op survivaltocht naar Frankrijk. Het was de bedoeling de familie te helpen en te betrekken bij de behandeling van het verslaafde of anderszins problematische gezinslid. In december 2009 startte het tweede seizoen; hierin speelt het coachingprogramma zich af in het Spaanse Andalusië.

De oude kliniek van Smith and Jones werd gesloten en er werd een nieuwe opgericht. Keith heeft ook in Afrika contact met een afterkliniek waar de cliënten van Smith and Jones na hun behandeling heen kunnen.

Opdracht 1

A Voor veel mensen is Keith Bakker een voorbeeldfiguur. Welke eigenschappen maken hem voor veel mensen tot een voorbeeld?

B Welke problemen heeft hij in zijn leven gehad?

C Welke karaktereigenschappen zal Keith Bakker nodig hebben om niet weer een terugval te krijgen?

---

1. Hoe wil ik zijn?

Opdracht 2:

Meestal hebben mensen iemand in hun leven die voor hun een voorbeeld is.

A Wie is dat voor jou?

B Welke houdingen/eigenschappen maken deze persoon voor jou tot voorbeeldfiguur?

C Zou jij ook zo willen zijn? Wat zou je daarvoor nog moeten doen?

---

1. Hoe wil ik zijn?

8. Verantwoordelijkheid

Vaak doe ik niet goed mijn best → Vaak ben ik teveel bezig met mijn taken

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

9. Respect

Voor andere mensen heb ik weinig respect → Sommige mensen vereer ik

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

10. Moed

Vaak ben ik laf → Vaak ben ik overmoedig

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

11. Toewijding

Vaak ben ik onverschillig voor mijn werk → Vaak ben ik te fanatiek bezig

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

12. Vrijgevigheid

Ik vind het erg moeilijk met anderen te delen → Iedereen mag alles van mij hebben

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

13. Barmhartigheid

Vaak trek ik me weinig van anderen aan → Vaak ben ik te betrokken bij problemen van anderen

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

14. Rechtvaardigheid

Vaak doe ik dingen in het nadeel van anderen → Vaak geef ik anderen meer dan waar ze recht op hebben

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

15. Verstandigheid

Vaak handel ik zonder nadenken → Vaak denk ik te lang na en ben ik besluiteloos

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

1. Hoe wil ik zijn?

B Laat het schema ook door nog twee / drie andere personen invullen om aan te geven hoe jij bent. Bijvoorbeeld een medeleerling en iemand thuis. Je kunt deze zelfde lijst laten door meerdere personen maar je kunt ook een nieuwe lijst kopiëren.

PERSOON | Naam: _____

1. Matigheid

Vaak neem ik te veel van iets → Vaak ben ik te zuinig of neem ik te weinig

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

2. Eerlijkheid

Ik zeg vaak niet de waarheid → Ik zeg altijd de waarheid en let niet op de gevolgen

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

3. Geduld

Vaak ben ik ongeduldig → Vaak ben ik afwachtend

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

4. Naasteliefde

Vaak ben ik egoïstisch → Andere mensen zijn belangrijker dan ikzelf

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

5. Vriendschap

Vrienden/vriendinnen heb ik voor mijzelf → Ik doe alles voor mijn vrienden/vooral vriendinnen

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

6. Zorgzaamheid

Zorgen voor anderen is niets voor mij → Ik bemoei me vaak teveel met anderen

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

7. Tolerantie

Omgaan met andere meningen vind ik moeilijk → Het maakt me niet uit wat andere mensen denken

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

1. Hoe wil ik zijn?

8. Verantwoordelijkheid

Vaak doe ik niet goed mijn best → Vaak ben ik teveel bezig met mijn taken

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

9. Respect

Voor andere mensen heb ik weinig respect → Sommige mensen vereer ik

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

10. Moed

Vaak ben ik laf → Vaak ben ik overmoedig

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

11. Toewijding

Vaak ben ik onverschillig voor mijn werk → Vaak ben ik te fanatiek bezig

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

12. Vrijgevigheid

Ik vind het erg moeilijk met anderen te delen → Iedereen mag alles van mij hebben

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

13. Barmhartigheid

Vaak trek ik me weinig van anderen aan → Vaak ben ik te betrokken bij problemen van anderen

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

14. Rechtvaardigheid

Vaak doe ik dingen in het nadeel van anderen → Vaak geef ik anderen meer dan waar ze recht op hebben

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

15. Verstandigheid

Vaak handel ik zonder nadenken → Vaak denk ik te lang na en ben ik besluiteloos

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

1. Hoe wil ik zijn?

Opdracht 4

A Zet deze gegevens (wat door anderen is ingevuld) in het schema dat je zelf hebt ingevuld. Bijvoorbeeld in een andere kleur.

B Bij welke onderdelen staan de meeste verschillen?

C Vul nu het schema nog een keer voor jezelf in, maar dan met de vraag 'Hoe zou ik willen zijn?'

D Wat zijn de belangrijkste punten waar je aan zou kunnen werken?

“Deugden heb je niet automatisch, het zijn houdingen die je moet ontwikkelen”

2. Deugden

Wie ben ik? Wie wil ik zijn? Hoe word ik? wie ik wil zijn?

In de vorige les heb je het gehad over voorbeeldfiguren. Ook heb je eigenlijk aan jezelf en anderen gevraagd aan te geven hoe jij bent. Om een fijn mens te worden

is het belangrijk om de volgende vragen te stellen: Wie ben ik?, Wie wil ik zijn? en: Hoe word ik wie ik wil zijn?

Je hebt het dan over eigenschappen. Deze eigenschappen noemen we deugden. Deugden hebben een aantal kenmerken:

1 De deugd is een houding

Een houding is wat meer dan alleen het gedrag. Je kunt zeggen dat je gedrag voortkomt uit je houding. Als je bijvoorbeeld geduldig van aard bent, dan zul je minder snel geërgerd zijn als je computer langzaam opstart, dan wanneer je een ongeduldig mens bent. Een deugd krijg je niet van het ene op het andere moment. Dat vormt zich langzaam, je kunt dan ook groeien in een bepaalde deugd. Wie moeite heeft om bijvoorbeeld geduldig te zijn, in deze deugd groeien.

2 De deugd helpt keuzes te maken

Een houding helpt je om goede keuzes te maken in het leven. Bijvoorbeeld: met welke leerlingen maak je een praatje of juist niet! De meeste keuzes die we maken, maken we onbewust. Maar hoe maken we die keuzes dan? We handelen naar onze houdingen. Als je vriendelijk bent, zul je sneller iemand te groeten. Ben je een moedig mens, dan zul eerder ingrijpen in moeilijke situaties.

3 De deugd ligt in het midden

Wat is nu een goede houding? Als je veel snoept is dat wel een houding, maar geen deugd. We noemen dat juist een ondeugd. Er is een belangrijke vuistregel om te bepalen wat een deugd is: je moet steeds het midden zoeken tussen twee uitersten. Het spreekwoord 'de deugd ligt in het midden' verwijst daarnaar. Het midden bepaalt de juiste maat tussen te veel en te weinig, te kort en te lang, te vroeg en te laat. Als voorbeeld nemen we moed. Wie als het ware te veel moed heeft, ziet geen enkel gevaar. Hij gaat als een dolle op het gevaar af. Zo iemand noemen we roekeloos of overmoedig. Wie te weinig moed heeft laat zich helemaal leiden door zijn angst voor het gevaar. Zo iemand noemen we laf.

Geen gevaar zien = overmoed

Voortreffelijke houding = moed

Alleen maar gevaar zien = lafheid

4

De deugd is een optimale houding

Het gaat om het juiste midden, maar dat betekent echter niet dat ze middelmatig is. Nee, een deugd is juist een heel voortreffelijke houding. Als we iemand moedig noemen, dan vinden we die persoon heel erg moedig.

2. Deugden

5

Deugden leren van voorbeelden

Maar hoe weet je nu wat het juiste midden is? Dat is niet altijd even gemakkelijk vast te stellen. Wil je weten wat moed is? Kijk dan naar grote voorbeelden van moed. Tegenwoordig denken veel mensen aan Nelson Mandela, Martin Luther King. Maar ook mensen in je omgeving kun je herkennen als bij uitstek moedig. Denk bijvoorbeeld aan een medeleerlingen die het lef heeft om onrecht in de les aan de kaak te stellen.

Eén deugd maakt nog geen deugd

Wie één bepaalde deugd heeft is nog geen goed mens. Die ene deugd kan zelfs verkeerd gebruikt worden. Nazi's bijvoorbeeld konden bijzonder moedig en toch slecht zijn. Daarom wordt wel gezegd: 'Eén deugd maakt nog geen deugd'. Deugden moeten met elkaar samenhangen. Je kunt heel moedig zijn maar om een goed persoon te zijn wordt ook van je verwacht de je eerlijk, trouw, respectvol, verantwoordelijk enzovoort, bent.

6

7

De deugden hebben een doel

Deugden krijgen betekenis in het licht van het doel of hoogste goed in een mensenleven. Voor sommige mensen is dat doel geluk. Voor de christenen is het uiteindelijke doel niet geluk, maar liefde voor en van God. De deugden zijn pas waardevol als ze op God gericht zijn. Het is bovendien niet de mens, maar God die de deugden bewerkt.

Opdracht 5 Kaartspel

Jullie hebben allemaal kaartjes gekregen over situaties waarin deugden een rol spelen.

A Welk kaartje sprak jou het meest aan?

B Waarom?

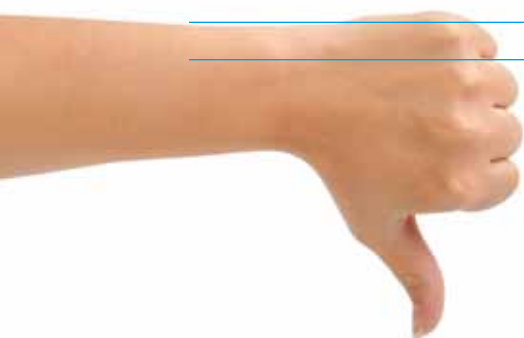

C Over welke deugd ging dat?

Opdracht 6 Verhaal

Lees het onderstaande verhaal over Henry die grote schulden kreeg. Beantwoord daarna de volgende vragen.

A Welke houdingen/ deugden bij Henry zelf hebben hem geholpen uit zijn problemen te komen? Leg ook uit waarom je voor die houding hebt gekozen.

B Welke houdingen/ deugden bij anderen hebben hem geholpen uit zijn problemen te komen?

C Welke houdingen/ deugden bij Henry zelf hadden problemen kunnen voorkomen?

Dit is het verhaal van Henry (27 jaar).

De laatste zes jaren van zijn leven stonden in het teken van het afbetalen van de uitdijende schuldenlast die opliep tot liefst € 30.000.

‘De schulden zijn ontstaan door mijn levensstijl. Ik wilde graag meedoen met anderen in de maatschappij. Ik dacht dat ik altijd veel geld in mijn zak moest hebben. Net zoals andere jongeren wilde ik er ook altijd goed uitzien. Vaak had ik geen geld voor die dure kleren en sloot daarvoor een lening af. Dat was gewoon fout. Dat was waanzin. Ik leefde eigenlijk in een luchtbel. Je kan er beter minder goed uitzien en geld hebben om de dingen te doen die je wil doen, dat is het belangrijkste.’

‘Het was eigenlijk best wel lomp hoe ik die schulden heb gemaakt. Ik kreeg veel boetes omdat ik erg laks was. Ik betaalde gewoon de rekeningen niet. Het komt wel goed dacht ik, ik betaal het later wel. Maar opeens was het geld er niet omdat ik mijn baan verloor. Ik en mijn vriendin belden ook veel te veel, vaak voor 450 euro per maand. Dat is van de gekke. Ik was bang om haar kwijt te raken en ik wist dat ze materialistisch was.’

‘In de tijd dat ik mijn baan verloor, werd ik opgenomen in het ziekenhuis. Op een gegeven moment kwam ik weer thuis en toen zag ik dat de schulden in minder dan een jaar al waren opgelopen tot 30.000 euro. Ja, daar zit je dan. Ik nam mezelf toen voor: hoe eerder ik hier vanaf ben, hoe beter. Het komt wel goed, ik moet gewoon bikkelen. Ik ging afspraken maken met schuldeisers zodat ik elke maand een bepaald bedrag kon betalen. Ik verdiende niet genoeg geld, dus ik moest creatief zijn en bepaalde dingen toch vooruit schuiven. Ik verving schulden met nieuwe schulden.

wordt vervolgd volgende pagina

2. Deugden

Ondertussen ging ik hard aan het werk. Ik nam een tweede en een derde baan. Overdag op kantoor en 's avonds in het tankstation en als ik tijd had in het weekend op Schiphol. Overdag van negen tot vijf en 's avonds tot elf uur.'

'Ik was gemotiveerd. Het hield me er bovenop dat ik er zo snel mogelijk vanaf wou. Dat gaf me een drive, ook al viel het me zwaar. Ik zag dat ik op de goede weg was en dat wilde ik niet kwijtraken. Want als je je schulden niet betaalt, worden ze weer hoger. Voor je het weet is één schuld vertienvoudigd. Niet iedereen heeft het geluk dat ik had om er uit te komen. Ik kreeg namelijk de mogelijkheid om bij een grote computerfirma te komen werken.

Op een gegeven moment kreeg mijn baas ook iets in de gaten. Hij vroeg me een keer: "Je vraagt regelmatig voorschotten, heb je misschien schulden?" In die tijd had ik al geen schaamte meer, dus had ik het verteld. Toen zei hij: "Stuur mij een overzicht van al je schulden, dan zal ik er naar kijken". Ik schaamde me toch wel en vertelde hem: "Er zit heel veel shit tussen." Ik gaf mezelf helemaal bloot. Hij begreep het wel en kwam met een voorstel. Hij zou een deal maken met de schuldeisers. Die betaalde hij dan en later hield hij het in op mijn loon. Dat was mijn geluk. We spraken een betalingstermijn af en toen is alles in een stroomversnelling gekomen. Hij zei eerlijk: "Ik heb er belang bij als jij ontspannen bent en goed kunt werken. Het is goed voor mij en goed voor jou."

'Ik heb er veel van geleerd, ook al was het geen leuke periode. Het is ook hoe je ermee omgaat, als je niet wil leren van je fouten dan word je er ook niet wijzer van. Je moet de vinger op de juiste plek leggen, dan kan je dat aanpakken. Je moet geld verdienen, minimaal leven. Zonder jezelf te vergeten hoor, je mag ook wel leuke dingen doen. Maar je moet je afvragen: **wil ik dit echt wel.**'

A hand is visible on the left side of the page, pointing towards several stacks of coins. The coins are of various denominations, including copper and silver ones, and are stacked in several piles of varying heights. The background is white.

“Deugden zijn houdingen die je in staat stellen goed te handelen.”

3. Opdracht

Opdracht 7

Je mag nu een opdracht kiezen die bij jou past. Het is de bedoeling dat je over een van de deugden iets gaat maken en dat tijdens een volgende les presenteert.

Bij elke opdracht moeten de volgende punten goed aan de orde komen:

- De eigenschappen van de deugden
- Wat kun je met de deugd in het dagelijks leven?
- Hoe kun je de deugden leren?

Je kunt kiezen uit de volgende opdrachten:

Interview

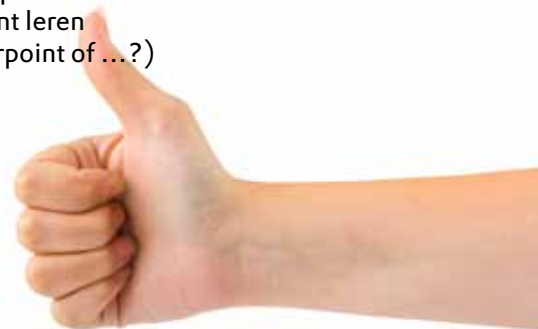
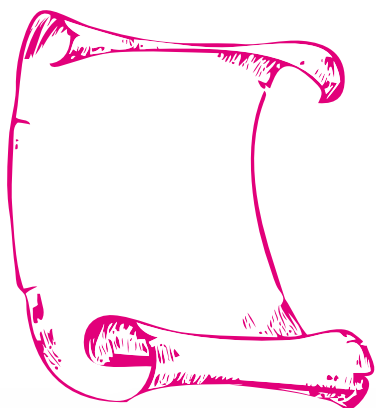

- Houdt een interview met medeleerlingen. Neem het interview op, bewerk het en laat dit zien aan de klas.
- Dit interview bereid je in een groepje (maximaal 4 leerlingen) voor .
- Denk eerst zelf na over de volgende vragen en stel die vervolgens aan elkaar.-
  - Welke deugd spreekt je aan?
  - Waarom heb je voor deze deugd gekozen?
  - Wie is voor jou daarin een voorbeeld?
  - Hoe kun je deze deugd leren?
  - Wat is het juiste midden van deze deugd?
- Bespreek in de groep hoe je een goed lopend interview kunt houden, zonder al te korte antwoorden.
- Deze opdracht kan worden uitgebreid door andere mensen te bevragen: bijvoorbeeld leraren of ouders.
- Eén van de interviews moeten jullie presenteren; bespreek met elkaar op welke manier je dat gaat doen.

Verhaal

- Schrijf een mooi verhaal waarin in ieder geval één deugd centraal staat.
- Dit verhaal moet de omvang hebben van minimaal 700 tot maximaal 900 woorden.
- In het verhaal moet duidelijk worden dat de hoofdpersonen een voorbeeld (en / of juist niet) zijn als het gaat om bepaalde deugden.
- Zorg voor een duidelijk opbouw: titel, inleiding, middenstuk, afsluiting.
- Bedenk een vorm om dit verhaal te presenteren en geef daarbij aan wat je er van kunt leren (misschien een stripje of een powerpoint of ...?)

3. Opdracht

Onderzoek

- Bekijk met iemand anders een aantal kranten of tijdschriften van de afgelopen zes dagen en zoek voorbeelden van situaties waarin deugden een rol spelen.
- Zoek 10 voorbeelden en orden de artikelen per deugd
- Geef aan waarom dit verhaal met de deugd te maken heeft en op welke manier het een goed voorbeeld is.
- Maak hiervan een mooie collage dat je kunt presenteren.

Dagboek

- Schrijf voor jezelf een dagboekfragment waarin een deugd een rol speelt.
- Het mag verzonnen zijn, maar wel in de ik-vorm.
- Minimaal 700 tot maximaal 900 woorden.
- Bedenk een manier waarop je dit aan de klas kunt presenteren.

Uitbeelden

- Met een groepje (maximaal 4 leerlingen) moeten jullie drie deugden uitbeelden.
- Maak een gemotiveerde keuze voor een deugd.
- Maak van jullie uitbeelding een aantal foto's
- De foto's worden tijdens een volgende les gepresenteerd, waarbij duidelijk wordt wat je ervan kunt leren.

Lied

- Maak een lied of een rap waarin een deugd centraal staat
- Doe dit in een groepje (maximaal 4 leerlingen).
- Maak een gemotiveerde keuze voor een deugd.
- Laat een duidelijk boodschap naar voren komen, waarom de deugd belangrijk is.
- Jullie mogen zelf het lied of de rap uitvoeren (presenteren).

Colofon

Dit katern is tot stand gekomen in het kader van het RaakPubliek-project Moreel Competent. Het is geschreven in opdracht van het Lectoraat Morele Vorming van de Gereformeerde Hogeschool Zwolle. Het lectoraat doet praktijkgericht onderzoek, ontwikkelt kennis en verzorgt lezingen, publicaties en cursussen op het gebied van morele vorming in het onderwijs.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het lectoraat.

We hebben geprobeerd alle eigenaars van de illustraties te achterhalen. Mocht u kunnen aantonen dat u rechten heeft op illustraties, dan verzoeken wij u dit te melden aan via lectoraatmv@gh-gpc.nl.

Auteur

Drs. Gerrit van der Meulen
(Greijdanus Zwolle en lid van de kenniskring van het Lectoraat Morele Vorming)

Vormgeving

METJE Grafisch ontwerp & advies

Aan het project werkten mee:

Elsbeth Dreschler-Nijhuis, Tonnie Haanappel, Arend van Zwieten (Greijdanus Zwolle), Bert van Minnen (Gomarus College Groningen), Janco Zijlstra (Nuborgh College Elburg), Eize Stamhuis en Pieter Vos (Lectoraat Morele Vorming).

In deze reeks katernen zijn verschenen:

Groeien in deugden | Hoe wil je zijn?

Verantwoordelijkheid is een deugd | Maatschappelijke stage

Maat is een deugd | De kunst van het genieten

Vriendschap is een deugd | Van twee kanten

Eerlijkheid is een deugd | Wie ben jij online?

Respect is een deugd | Voor de (w)aardigheid

Liefde is een deugd | Liefde en seksualiteit

Zorg voor milieu is een deugd | Afval in de natuur

Zwolle, 2010